

Bryssel 25.2.2015
COM(2015) 82 final

ENERGIAUNIONIPAKETTI

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliitântätavoitteen saavuttaminen

Euroopan sähköverkon parantaminen vuoteen 2020 mennessä

1. Yhteenliitännät energiaunionin olennaisena osana

Euroopan unioni on viimeksi kuluneiden vuosikymmenten aikana pyrkinyt aktiivisesti rakentamaan yhteisiä energiemarkkinoita, jotka ovat parhaiten integroidut, kilpailukykyisimmät ja kestävimät koko maailmassa.

EU:n energiemarkkinoiden yhdentymisen tuottaa jo konkreettisia tuloksia: **sähkön tukkuhinnat ovat laskeneet** kolmanneksen¹, kuluttajilla on **enemmän valinnanmahdollisuuksia**, kun energiantoimittajat kilpailevat tarjoamalla alhaisempia hintoja ja parempia palveluja, ja oikeudellinen kehys on lisännyt alan kilpailua.

Paljon on kuitenkin vielä tekemättä. Tuontiriippuvuus, vanhentunut infrastruktuuri ja puutteelliset investoinnit, vähittäismarkkinat, jotka eivät toimi täysipainoisesti, kansalaisten ja yritysten maksamat korkeat energian loppuhinnat, jotka heikentävät EU:n yritysten kilpailukykyä, tarve siirtyä vähähiiliseen talouteen ilmastonmuutoksen torjumiseksi sekä EU:n teknologiseen johtoasemaan kohdistuvat haasteet ovat kaikki tekijöitä, jotka johtavat yhteen johtopäätökseen: EU:n on päästävä eroon kansallisten energiemarkkinoiden hajanaisuudesta. Euroopan unionin on muutettava tapoja, joilla se tuottaa, siirtää ja kuluttaa energiaa. Euroopan energiapolitiikalle on löydettävä uusi suunta, joka määrittää koko Euroopan unionia ajatellen.

Näistä syistä Euroopan komissio hyväksyi joustavaa energiaunionia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa ilmastopolitiikkaa koskevan puitestrategian. Tämä tiedonanto, joka koskee sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliitännätavoitteen saavuttamista, on yksi konkreettinen askel tähän suuntaan.

Yhteenliitetty eurooppalainen energiaverkko on olennaisen tärkeä Euroopan energiavarmuuden kannalta, ja sen avulla voidaan lisätä kilpailua sisämarkkinoilla, mikä johtaa kilpailukykyisempiin hintoihin, ja se edesauttaa niiden hiilestä irtautumiseen ja ilmastopolitiikkaan liittyvien tavoitteiden saavuttamista, joihin Euroopan unioni on sitoutunut. Yhteenliitetty verkko auttaa saavuttamaan energiaunionin perustavoitteen eli varmistamaan, että saatavilla on kohtuuhintaista, turvallista ja kestävää energiaa. Se auttaa myös luomaan työpaikkoja ja kasvua kaikkialla EU:ssa.

Yhteenliitännät puuttuu useiden maiden välillä. Näiden yhteenliitännöjen rakentaminen edellyttää kaikkien resurssien kiireellistä mobilisointia kaikilla tasoilla, jotta voitaisiin saavuttaa yhteisenä tavoitteena olevat täysin toimintakykyiset ja yhteenliitetyt energian sisämarkkinat.

Energiainfrastruktuuri on ollut tärkeällä sijalla EU:n energiapolitiittisessa toimintaohjelmassa. Eurooppa-neuvosto kehotti lokakuussa 2014 toteuttamaan ”*nopeasti kaikki toimenpiteet, joiden avulla saavutetaan kaikissa jäsenvaltioissa tavoite liittää yhteen vähintään 10 prosenttia niiden asennetusta sähköntuotantokapasiteetista*”. Tämä tiedonanto² on vastaus

---

¹ Ajanjaksolla 2008–2012; ks. COM(2014)21/2.

² Eurooppa-neuvoston toimeksiannon mukaisesti tässä tiedonannossa keskitytään sähköön. Kaasulle ei ole ehdotettu yhteenliitännätavoitetta, koska huoltovarmuuteen liittyvistä syistä jäsenvaltioiden on jo varauduttava

Eurooppa-neuvoston pyyntöön. Siinä esitetään strategia sähkön sisämarkkinoiden täydellisen yhdentymisen saavuttamiseksi varmistamalla riittävä yhteenliittämistäaste, joka on myös olennainen osa energiaunionia.

2. Yhteenliitetyn energiaverkon hyödyt

Eristyneiden kansallisten sähkövoimajärjestelmien yhteenliittäminen ja todella eurooppalaisen sähköverkon luominen tarjoavat monia merkittäviä hyötyjä Euroopan unionille ja sen jäsenvaltioille.

Sähköverkkojen yhteenliittämät parantavat Euroopan **toimitusvarmuutta**. Ne parantavat sähköverkon luotettavuutta ja sitä kautta palvelun laatua ja vähentävät sähkökatkoja ja tuottavuuden menetyksiä kaupan ja teollisuuden aloilla. Sähköverkkojen kunnianhimoiset yhteenliittämistäasteet auttavat vähentämään Euroopan energiariippuvuutta, kun järjestelmän optimointi johtaa polttoaineiden tuonnin vähenemiseen, ja luovat Euroopalle uusia mahdollisuuksia investointeihin ja kasvun ja työpaikkojen luomiseen. Lisäksi yhteenliittämät helpottavat nopeaa avunantoa siirtoverkonhaltijoiden välillä, mikä parantaa niiden keskinäistä yhteistyötä ja solidaarisuutta.

Yhteenliitetty verkko mahdollistaa **kohtuullisemmat hinnat sisämarkkinoilla**, koska se lisää kilpailua ja parantaa tehokkuutta. Se mahdollistaa myös käytettävissä olevien resurssien paremman ja kustannustehokkaamman käytön. Yhteenliittämät merkitsevät Euroopan markkinoiden tiiviimpää yhdentymistä, kasvattavat markkinoiden kokoa, lisäävät kilpailua ja parantavat markkinoiden tehokkuutta. Seuraavasta kaaviosta käy ilmi, että rajat ylittävä kauppa on lisääntynyt huomattavasti sen jälkeen, kun markkinoiden avaamisprosessi käynnistyi 1990-luvun lopussa.

---

tilanteeseen, jossa niiden kaasuinfrastruktuurin suurimmassa yksittäisessä osassa tapahtuu toimintahäiriö (ns. N-1-sääntö). Ks. asetus (EU) N:o 994/2010.

Development of overall cross-border exchanges of ENTSO-E member TSOs' countries since 1975

Kuva: Rajat ylittävän sähkökaupan yleinen kehitys vuoden 1975 jälkeen maissa, joiden siirtoverkonhaltijat ovat Sähkö-ENTSO:n jäseniä (Sähkö-ENTSO / ulkoinen kauppa)

Yhteenliittäneiden avulla luodut yhtenäisemmät markkinat vähentävät myös tarvetta investoida huipputuotantokapasiteettiin ja varastoihin, koska kunkin maan tuotantolaitoksia ei tarvittaisi yhtä aikaa. Tästä koituisi huomattavia taloudellisia ja poliittisia hyötyjä jäsenvaltioille, koska pääomainvestoinnit ja laitojen aiheuttamat ympäristövaikutukset pienenisivät, kun laitoksia ei välttämättä tarvitsisi rakentaa. Myös verkon tasehallintapalveluihin liittyvien kauppojen lisääntyminen vähentää verkon lyhyen aikavälin toimintakustannuksia. Sähköverkkojen yhteenliittämisellä saavutetaan alhaisemmat tuotantokustannukset, ja sen ansiosta tarvitaan vähemmän investointeja tuotantoon ja vältetään polttoainekustannuksia. Tämä johtaa kilpailukykyisempiin sähkön hintoihin yrityksille ja kotitalouksille. Riittävällä tavalla yhteenliitetty Euroopan energiaverkko toisi markkinoiden hyödyt lähemmäs Euroopan kansalaisia, sillä kuluttajat voisivat säästää 12–40 miljardia euroa vuodessa vuoteen 2030 mennessä³.

Hyvin yhteenliitetty verkko on keskeinen edellytys **kestävälle kehitykselle ja hiilestä luopumiselle energiavalikoimassa**, sillä sen myötä verkkoon voidaan liittää turvallisemmalla ja kustannustehokkaammalla tavalla entistä suurempia määriä uusiutuvia energialähteitä, joiden tuotanto vaihtelee. Se, että sähköntuotannossa voidaan hyödyntää suuremmissa määrin uusiutuvia energialähteitä, edistää EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista, koska hiilidioksidipäästöt pienenevät. Lisäksi se parantaa myös toimitusvarmuutta. Tiiviimmät yhteenliittännät ovat olennaisen tärkeitä myös siksi, että EU voisi saavuttaa tavoitteekseen asettamansa maailmanlaajuisen johtoaseman uusiutuvien energialähteiden alalla; tämä ei ole ainoastaan vastuullista ilmastomuutospolitiikkaa, vaan myös teollisuuspoliittinen välttämättömyys. Uusiutuvan energian ja teknologian alalla toimivat eurooppalaiset yritykset ovat nousseet huomattaviksi teollisuuden toimijoiksi, jotka työllistivät noin 1,2 miljoonaa

³ Tutkimus: *Benefits of an integrated European energy market*, heinäkuu 2013, Booz & Co.

henkilöä vuonna 2012, loivat vakaita työpaikkoja alue- ja paikallistasolla ja synnyttivät kestäväää kasvua.

Kaiken kaikkiaan tiiviimmät yhteenliitännät edistävät pitkällä aikavälillä kohtuullisempia sähkön hintoja, kun markkinoiden tehokkuus paranee. Ne edistävät myös sähkötoimitusten parempaa turvallisuutta, luotettavuutta ja laatua, jotka ovat olennaisen tärkeitä tekijöitä sosiaaliselle ja taloudelliselle toiminnalle, ja takaavat samalla ympäristönsuojelun korkean tason. Tällainen kehitys auttaa myös vähentämään energiariippuvuutta, kun tuontipolttoaineiden kulutus pienenee, ja helpottaa uusia investointeja Euroopassa, kun sähkön hinnat ovat kilpailukykyisempiä ja Euroopan teollisuudenalojen kilpailuasema paranee. Lisäksi sähköverkkojen runsaammat yhteenliitännät vähentävät ympäristövaikutuksia, koska voimalaitoksia jää rakentamatta ja hiilidioksidipäästöt pienenevät, ja lisäävät kapasiteettia liittämään uusiutuvia energialähteitä verkkoon, mikä luo Euroopan uusiutuvan energian alan teollisuudelle suurempia kasvumahdollisuuksia ja varmistaa tälle teollisuudenalalle maailmanlaajuisen johtoaseman ja siten alan suuremmat mahdollisuudet luoda työpaikkoja Euroopassa siten, että työpaikkojen nettomäärä lisääntyy.

Näistä syistä sähkömarkkinoiden yhteenliittämisen on oltava tulevina vuosina yksi Euroopan unionin poliittinen prioriteetti kaikilla tasoilla.

3. Täysin uudenaikaistettu EU:n energiainfrastruktuuripolitiikka

Jäsenvaltiot ovat tietoisia energiaverkkojen yhteenliittämisen eduista, ja ne ovat lisänneet yhteenliittäntäkapasiteettiaan viimeksi kuluneiden vuosikymmenten aikana. Kuitenkin 12 lähinnä EU:n reuna-alueilla sijaitsevaa jäsenvaltiota on jäänyt jälkeen sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliittäntätavoitteesta, ja ne ovat näin jääneet eristyksiin sähkön sisämarkkinoista.

Sähköverkkojen yhteenliittämistäasteet vuonna 2014

Jäsenvaltio	
10 % yhteenliittämätavoitteen ylittävät jäsenvaltiot	
AT	29 %
BE	17 %
BG	11 %
CZ	17 %
DE	10 %
DK	44 %
FI	30 %
FR	10 %
GR	11 %
HR	69 %
HU	29 %
LU	245 %
NL	17 %
SI	65 %
SE	26 %
SK	61 %
10 % yhteenliittämätavoitteen alle jäävät jäsenvaltiot	
IE	9 %
IT	7 %
RO	7 %
PT	7 %
EE ⁴	4 %
LT ⁴	4 %
LV ⁴	4 %
UK	6 %
ES	3 %
PL	2 %
CY	0 %
MT	0 %

Lähde: Sähkö-ENTSO, Scenario Outlook and Adequacy Forecast 2014

⁴ Kolme Baltian maata – Viro, Latvia ja Liettua – eivät ole vielä synkronoineet verkkojaan Euroopan verkon kanssa, ja siksi niitä on käsiteltävä yhtenä alueena. Vaikka maiden verkot on integroitu täysin toisiinsa, kolmelle Baltian maalle esitetty 4 prosentin arvo kuvaa niiden yhteenliittämistäastetta Euroopan sähkömarkkinoihin (Suomen kautta). Arvo koskee tilannetta vuoden 2014 alussa ennen Estlink2-yhdysjohdon käyttöönottoa. Tämän hankkeen valmistuttua Baltian maiden yhteenliittämistäaste kasvoi noin 10 prosenttiin.

Tätä taustaa vastaan Euroopan unioni **on asteittain kehittänyt oikeat poliittiset välineet**, jotka mahdollistavat tarvittavat investoinnit verkkoinfrastruktuuriin, joista tärkeimpiä ovat investoinnit yhteenliitännöihin.

Euroopan komissio esitti taluskriisin jälkimainingeissa Euroopan energia-alan elvytysohjelman (EEPR), johon sisältyi muun muassa yhteenliitännähankkeiden määrittely kaikkialla EU:ssa ja EU:n rahoitusresurssien hyödyntäminen. Ohjelma auttoi toteuttamaan useita jäsenvaltioiden välisiä yhteenliitännähankkeita, jotka olivat aiemmin jääneet rakentamatta sopivan rahoituksen puutteessa. EEPR-ohjelmassa käytettiin noin 650 miljoonaa euroa sähköverkkojen välisiin yhteenliitännöihin (liite 1).

Kartta EEPR-ohjelmasta tuetuista yhteenliitännöistä

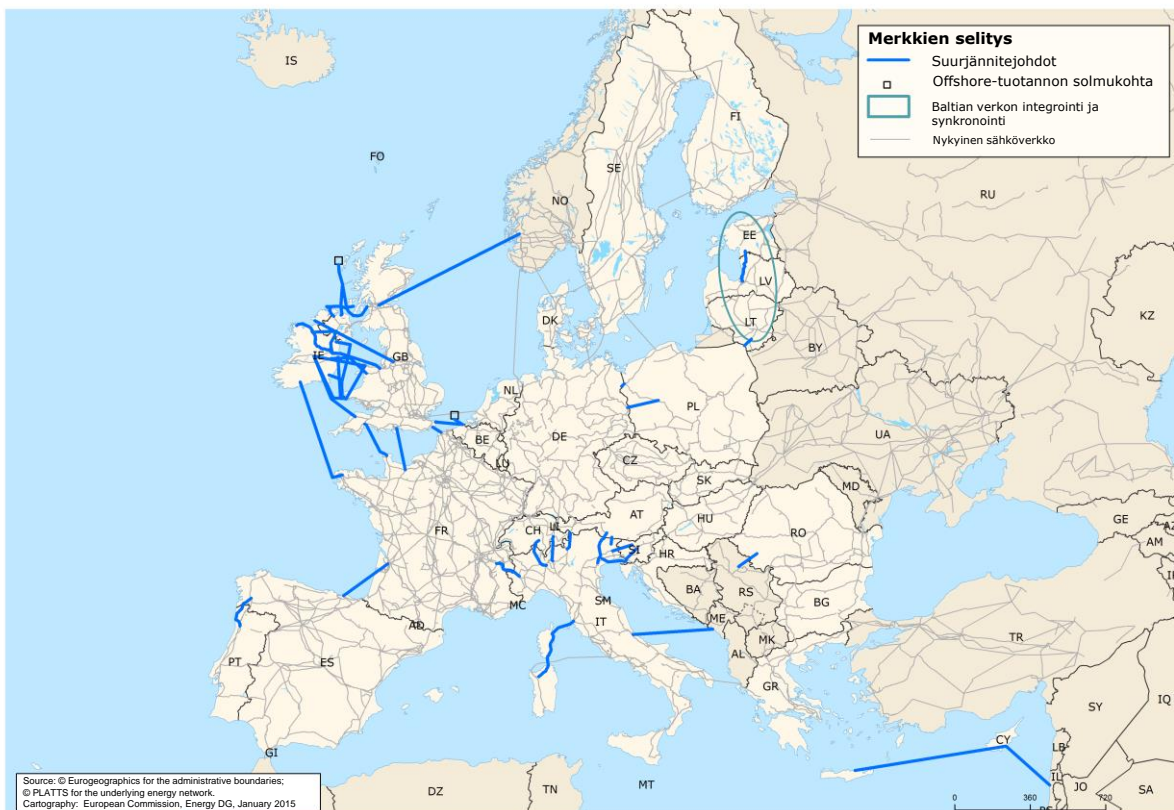
Vuonna 2013 annettu Euroopan laajuisia energiaverkkoja (TEN-E) koskeva asetus⁵ ja Verkojen Eurooppa -väline⁶ muodostavat yhdessä vakaan eurooppalaisen välineen, jonka avulla voidaan määritellä Euroopassa tarvittavat hankkeet 12 ensisijaisella energiakäytävällä ja -alueella ja varmistaa niiden viipymätön toteuttaminen. Nämä keinot ja muun muassa yhteistä etua koskevien hankkeiden käyttöönotto, sääntelyn parantaminen ja lupamenettelyjen nopeuttaminen ovat merkittävä edistysaskel.

⁵ Asetus (EU) N:o 347/2013 Euroopan laajuisen energiainfrastruktuurien suuntaviivoista (EUVL L 115, 25.4.2013).

⁶ Asetus (EU) N:o 1316/2013 Verkojen Eurooppa -välineen perustamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013).

Kuten Eurooppa-neuvosto korostaa, yhteenliittämistavoite pitäisi saavuttaa pääasiassa toteuttamalla yhteistä etua koskevia hankkeita. Ensimmäinen unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista hyväksyttiin vuonna 2013; siihen sisältyy 248 hanketta, joista 137 koskee sähköverkkoja, mukaan lukien **52 sähköverkkojen yhteenliittäntää** sekä yksi hanke, jonka ennakoivat investoinnit mahdollistavat tulevat yhteenliittännät. Näistä hankkeista 37:ään osallistuu jäsenvaltioita, joiden yhteenliittäntäaste on alle 10 prosenttia.

Kartta ensimmäiseen yhteistä etua koskevien hankkeiden luetteloon sisältyvistä sähköverkkojen yhteenliittännöistä sellaisten jäsenvaltioiden välillä, jotka jäävät alle 10 prosentin tavoitteen

Yhteistä etua koskevien hankkeiden luettelo on joustava, ja sitä päivitetään kahden vuoden välein. Toisen luettelon valmistelutyöt ovat parhaillaan käynnissä TEN-E-asetuksella perustetuissa alueellisissa puitteissa, jotta komissio voisi hyväksyä luettelon syksyllä 2015. **Etusijalle asetetaan erityisesti hankkeet, jotka parantavat merkittävästi nykyistä yhteenliittäntäkapasiteettia siellä, missä se on huomattavasti asetettua 10 prosentin tavoitetta pienempi**, ja etenkin siellä, missä tavoitteen saavuttaminen on erityisen vaikeaa.

Yhteistä etua koskevia hankkeita suunnittelevat ja toteuttavat sekä siirtoverkonhaltijat että yksityiset hankkeiden toteuttajat. Nykyiset hankkeet ovat eri edistymisvaiheissa; eräät ovat rakenteilla, mutta monet ovat edelleen varhaisessa valmisteluvaiheessa. Noin 75 prosenttia kaikista ensimmäiseen unionin luetteloon sisältyvistä yhteistä etua koskevista hankkeista on määrä saada päätökseen vuoteen 2020 mennessä.

Seuraavassa on joitain esimerkkejä EEPR-hankkeista ja yhteistä etua koskevista hankkeista, jotka, jos ja kun ne valmistuvat, auttaisivat jäsenvaltioita saavuttamaan 10 prosentin tavoitteen, joissain tapauksissa jo tulevana kuukausina, toisissa keskipitkällä aikavälillä:

- Hanke, joka yhdistää *Ranskan* Baixasin *Espanjan* Santa-Llogaiaan, sai tukea EEPR-ohjelmasta. Sen jälkeen kun hanke otetaan käyttöön helmikuussa 2015, Ranskan ja Iberian niemimaan välinen sähkön yhteenliitöntäkapasiteetti kaksinkertaistuu. *Ranskan* Aquitanen ja *Espanjan* Baskimaan välisestä yhteistä etua koskevasta hankkeesta tehdään parhaillaan yksityiskohtaisia selvityksiä, joita rahoitetaan Euroopan komission avustuksilla. Tämä hanke kaksinkertaistaisi jälleen yhteenliitöntäkapasiteetin. Kaikkia voimavaroja olisi hyödynnettävä, jotta hanke valmistuisi vuonna 2020. Tämä toisi yhteenliitöntästeen lähemmäs 10 prosentin tavoitteen saavuttamista.
- Ensimmäiseen yhteistä etua koskevien hankkeiden luetteloon sisältyvä *Portugalin* (Vila Fria - Vila do Conde – Recarei) ja *Espanjan* (Beariz – Fontefría) välinen uusi yhdysjohto kasvattaa *Portugalin* ja *Espanjan* välistä yhteenliitöntäkapasiteettia nykyisestä 7 prosentista vuoteen 2016 mennessä ja vie *Portugalin* yli 10 prosentin tavoitteen.
- *Viron*, *Latvian* ja *Liettuan* verkot ovat hyvin yhteenliitetyjä keskenään, mutta yhteenliitännät EU:n sähkömarkkinoihin olivat vuonna 2011 vain 4 prosenttia kaikkien kolmen jäsenvaltion osalta. Tilanne on kuitenkin nopeasti paranemassa. Vuonna 2015 Baltian maiden yhteenliitännät EU:n sähkömarkkinoihin Suomen kautta saavuttavat 10 prosentin tason EEPR-ohjelmasta rahoitetun Estlink2-yhdysjohdon ansiosta. Ruotsin (Nybro) ja *Liettuan* (Klapeida) välinen yhdysjohto, joka tunnetaan nimellä Nordbalt1 ja jota rahoitetaan EEPR-ohjelmasta, parantaisi entisestään Baltian jäsenvaltioiden ja Nord Pool Spot -sähköpörssin välisten tulevien sähkömarkkinoiden integrointia vuoden 2016 puolivälistä alkaen.
- *Liettuan* ja *Puolan* välisen LitPol Link -yhdysjohdon, joka on yhteistä etua koskeva hanke, valmistuminen kaksinkertaistaisi *Puolan* yhteenliitöntästeen 4 prosenttiin vuoden 2015 loppuun mennessä. Se edistäisi myös Baltian verkkojen synkronista yhteenliittämisestä Manner-Euroopan verkkoihin. Toinen yhteistä etua koskeva hanke, *Saksan* Vierradenin ja *Puolan* Krajnikin välinen yhdysjohto, nostaisi *Puolan* yhteenliitöntästeen yli 10 prosentin vuoteen 2020 mennessä.
- *Yhdistyneessä kuningaskunnassa* yksilöidyt yhteistä etua koskevat hankkeet, joihin sisältyy sisäisiä sähkölinjoja sekä yhdysjohtoja *Belgiaan*, *Ranskaan*, *Irlantiin* ja *Norjaan*, auttaisivat Yhdistynyttä kuningaskuntaa saavuttamaan 10 prosentin tavoitteen, ja ne helpottaisivat sen yhdysjohtojen ylikuormitusta.
- Useat *Italiassa* sähkön alalla yksilöidyt yhteistä etua koskevat hankkeet, pääasiassa yhdysjohdot Italian sekä Ranskan, Sveitsin ja Itävallan välillä ja tarvittavat sisäiset parannukset, kasvattaisivat valmistuessaan vuonna 2020 Italian yhteenliitöntäkapasiteetin naapurimaihin noin 12 prosenttiin. Sähkötoimitusten luotettavuus olisi näin paremmin varmistettu Italiassa ja ylikuormituksen riski olisi huomattavasti pienempi.

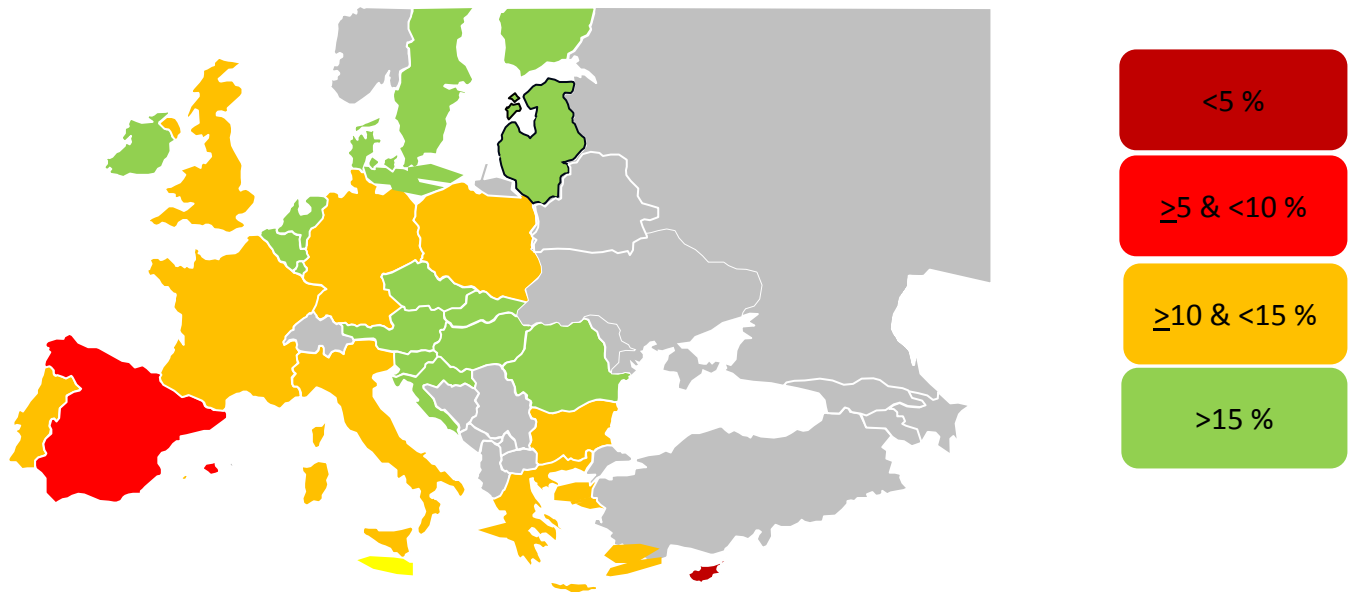
- Myös *Irlanti* parantaisi merkittävästi yhteenliitöntäkapasiteettiaan useiden ensimmäiseen luetteloon sisältyvien yhteistä etua koskevien hankkeiden ansiosta. Irlannin yhteenliitöntäaste oli 3 prosenttia vuonna 2011; se kasvoi 7 prosenttiin vuonna 2013 EEPR-ohjelmasta rahoitetun hankkeen ansiosta, joka yhdistää Irlannin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, ja se voisi kasvaa jopa yli 15 prosenttiin, kun suunnitellut yhteistä etua koskevat hankkeet, joihin sisältyy lisäyhteyksiä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan (Pohjois-Irlanti ja Iso-Britannia) ja mahdollisesti Ranskaan, rakennettaisiin.
- *Romanian* yhteenliitöntäaste kasvaisi nykyisestä 7 prosentista yli 9 prosenttiin ja lähestyisi siis tavoitetta, jos yhdysjohto Serbiaan toteutettaisiin vuoteen 2017 mennessä.
- *Kypros* on enegiasaareke, joka on voimakkaasti riippuvainen öljystä ja jossa sähkön hinnat ovat korkeat. Alustavassa toteutettavuustutkimusvaiheessa oleva tuleva Euroasia-yhdysjohto sisältyy ensimmäiseen unionin luetteloon yhteistä etua koskevista hankkeista. Hankkeen kapasiteetti on 2 000 MW, ja valmistuessaan vuonna 2023 se kasvattaisi Kyproksen yhteenliitöntäasteen yli 100 prosenttiin.
- EEPR:n tuen ansiosta *Maltan* yhteenliitöntäaste kasvaa nykyisestä 0 prosentista noin 35 prosenttiin, kun suurjänniteyhdysjohto Italiaan (Sisiliaan) otetaan käyttöön vuoden 2015 aikana.

Yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttaminen tuo Euroopan huomattavasti lähemmäs sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliitöntätavoitteen saavuttamista **jäsenvaltioiden välillä, jos suunnitellut hankkeet saatetaan päätökseen**⁷ vuonna 2020 (ks. jäljempänä oleva kartta). **Tavoitteesta jääneiden jäsenvaltioiden, pääasiassa Espanjan ja Kyproksen, on tehostettava toimiaan, jotta 10 prosentin taso voidaan saavuttaa vuoteen 2020 mennessä. Niiden on koordinoitava toimiaan paremmin ja käytettävä kaikkia tarjolla olevia välineitä.**

---

⁷ Liitteessä 2 annetaan yleiskatsaus niiden jäsenvaltioiden hankkeista, joissa yhteenliitöntäaste on 10 prosentin tavoitteen alapuolella.

Kartta yhteenliittämissäasteista vuonna 2020, kun nykyiset yhteistä etua koskevat hankkeet on toteutettu

4. EU:n lainsäädäntökehys on pantava täytäntöön ja sitä on sovellettava täydessä mitassa

Vankka sääntelykehys on välttämätön edellytys sille, että tarvittavat infrastruktuuri-investoinnit toteutetaan. Euroopan unioni on vuodesta 2013 soveltanut kokonaisvaltaista lähestymistapaa infrastruktuurin suunnitteluun ja toteuttamiseen. **TEN-E-asetuksessa käsitellään ensimmäistä kertaa nimenomaisesti sellaisia hankkeita, jotka ovat rajat ylittäviä tai vaikuttavat rajat ylittäviin virtoihin.**

TEN-E-asetuksessa tunnustetaan, että tällaiset hankkeet tarvitsevat erityistä sääntelyä. Siinä ehdotetaan, että ylikansalliset hyödyt osoitetaan selvästi kustannus-hyötyanalyysillä ja että kustannukset voidaan jakaa rajojen yli sen mukaan, minkälaisia hyötyjä hankkeet synnyttävät asianosaisissa jäsenvaltioissa. TEN-E-asetuksessa edellytetään myös, että kansalliset sääntelyviranomaiset tarjoavat tällaisille hankkeille sääntelyllisiä kannustimia, jotka ovat oikeassa suhteessa hankkeisiin liittyviin riskeihin. Tämä merkitsee sitä, että infrastruktuurin käytölle määritellyissä tariffeissa otetaan huomioon esim. riittävä aika sille, että investoinnin voivat maksaa itsensä takaisin, kun otetaan huomioon asianmukaiset poistoajat, ennakoivien investointien tarve jne.

Suurimman osan hankkeista toteuttavat siirtoverkonhaltijat, ja sääntelyviranomaiset antavat hyväksynnän tai asettavat tariffit. On myös olemassa hankkeita, joita toteuttavat yksityiset tahot, eli ns. yksityisiä linjoja. Näiden joukossa on myös yhteistä etua koskevia hankkeita. Niiden kustannukset saadaan yleensä katettua linjan kahden pään välisen hintaeron avulla. Niihin liittyvät riskit ovat siis luonteeltaan hyvin erilaisia. Tästä syystä, vaikka TEN-E-

asetuksen lupien myöntämistä koskevia säännöksiä sovelletaankin, näille linjoille myönnetään usein poikkeuksia joistain sääntelykehysten osista, kuten kolmannen osapuolen verkkoon pääsystä ja ylikuormitustariffien käytöstä.

TEN-E-asetuksessa käsitellään myös ensimmäistä kertaa pitkällisiä **lupamenettelyjä** ja yleistä hyväksyntää, jotka ovat infrastruktuurin kehittämisen suurimmat esteet, erityisesti ilmajohtojen tapauksessa. Asetuksessa säädetään 3,5 vuoden sitova kokonaismääräaika lupien myöntämiselle; tämän pitäisi lyhentää voimakkaasti nykyistä keskiarvoa, joka on 10–13 vuotta. Lupien myöntämisvaltuudet on keskitettävä yhdelle toimivaltaiselle viranomaiselle (”yhden luukun järjestelmä”). Komissio on valvonut tiiviisti tämän säännöksen täytäntöönpanoa, ja nämä keskitetyt palvelupisteet ovat vihdoin toiminnassa kaikissa jäsenvaltioissa keväällä 2015⁸. Asetuksessa vahvistetaan myös parempaa kuulemistä ja avoimuutta koskevat uudet säännöt, jotta kansalaiset saataisiin paremmin mukaan suunnitteluprosessiin. Tavoitteena on tehdä prosessista tehokkaampi ja turvata samalla EU:n korkeat vaatimukset ympäristönsuojelun alalla.⁹

On olennaisen tärkeää, että jäsenvaltiot panevat TEN-E-asetuksen täytäntöön ja soveltavat sitä täysimääräisesti, jotta voidaan välttää viivästykset tarvittavien hankkeiden toteutuksessa. Komissio varmistaa, että asetus pannaan täysimääräisesti täytäntöön ja että sen soveltamista valvotaan tiiviisti.

5. Kaikkien käytettävissä olevien rahoitusvälineiden hyödyntäminen (Verkkojen Eurooppa, ERI-rahastot ja ESIR)

Komissio arvioi, että vuoteen 2020 mennessä tarvitaan noin 200 miljardia euroa sellaisen EU:n jäsenvaltiot riittävällä tavalla yhteenliittävän infrastruktuurin rakentamiseen, joka turvaa toimitusvarmuuden ja parantaa kestävyyttä. Sähköhankkeisiin tarvitaan noin 105 miljardia euroa. Siitä noin **35 miljardia euroa käytetään yhteenliittäntöihin**, jotka ovat saaneet yhteistä etua koskevan hankkeen aseman ja jotka ovat välttämättömiä 10 prosentin tavoitteen saavuttamiseksi koko EU:ssa.

Yhteenliitetyn verkon merkitys käy hyvin ilmi EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä vuosille 2014–2020. **Verkkojen Eurooppa -välineessä**, joka kattaa kolme alaa (liikenne, energia ja televiestintä), energian osuus on 5,35 miljardia euroa noin 30 miljardin euron kokonaisbudjetista¹⁰. Vaikka Verkkojen Eurooppa -välineestä annettava rahoitus on vain noin 3 prosenttia vuoteen 2020 mennessä tarvittavista investoinneista, sen avulla voidaan vivuttaa muuta rahoitusta erilaisilla rahoitusvälineillä, kuten hankejoukkolainoilla, joita on jo kokeiltu

⁸ TEN-E-asetuksessa säädetty määräaika oli syksyllä 2013.

⁹ Komission yksiköt ovat lisäksi laatineet ohjeistusta yhteistä etua koskevien energiainfrastruktuurihankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettelyjen virtaviivaistamiseksi.

¹⁰ Luvuissa otetaan huomioon hiljattain annettu Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR) perustamista koskeva komission ehdotus.

pilottivaiheessa vuosina 2012–2013. Huomattava osa Verkkojen Eurooppa -välineen rahoituksesta toteutetaan tällaisilla välineillä.

Jotta Verkkojen Eurooppa -välineen avustuksilla olisi toivottu vaikutus, ne on kohdennettava tiettyihin kriittisiin hankkeisiin ja sääntelyviranomaisten on niiden käytön yhteydessä pyrittävä rahoittamaan hankkeita verkkotariffeilla ja muilla rahoituslähteillä. Jäsenvaltiot voivat myös hyödyntää **Euroopan rakenne- ja investointirahastoja** (ERI-rahastoja) tietyin edellytyksin. Alustavien arvioiden mukaan Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) osoitetaan noin 2 miljardia euroa suuriin sähkö- ja kaasuinfrastruktureihin. Esimerkiksi Tšekki (alustava määrä 200 milj. euroa) ja Liettua (alustava määrä 69,5 milj. euroa) aikovat käyttää tätä mahdollisuutta ja hankkia EAKR:n rahoitusta älykkäille suurjänniteverkoilleen.

Komissio ehdotti 13. tammikuuta 2015 **Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR)** perustamista, jotta voitaisiin parantaa merkittävästi mahdollisuuksia saada pitkäaikaista rahoitusta EU:n investointihankkeisiin. Tämä väline voisi kattaa ehdotetut **yhteistä etua koskevat hankkeet ja muut yhteenliitännäishankkeet** ja siten täydentää yhteistä etua koskevien hankkeiden nykyistä tukirakennetta ja nopeuttaa sen toimintaa. **ESIR** perustetaan läheisessä yhteistyössä Euroopan investointipankin (EIP) kanssa, ja se tarjoaa uusia mahdollisuuksia saada kaupallista rahoitusta. Rahasto on komission kasvu-, työllisyys- ja investointipaketin keskeinen osa. ESIR:in kautta annetaan vähintään 315 miljardia euroa yksityistä ja julkista rahoitusta; EU:n talousarviosta maksettava osuus on 16 miljardia euroa ja EIP:n osuus 5 miljardia euroa. ESIR:in kerrannaisvaikutuksen arvioidaan olevan siis vähintään 15.

Energia on yksi rahaston keskeisistä painopistealueista. Rahaston investointitoimet noudattavat unionin politiikkaa ja niillä tuetaan yleisiä tavoitteita, kuten infrastruktuurin kehittämistä. Tämä koskee myös energia-alaa, erityisesti energiayhteenliitännöitä.

ESIR:stä tulee nyt todennäköisesti Verkkojen Eurooppa -välineen rinnalla tärkeä väline, jolla autetaan yhteistä etua koskevien hankkeiden ja muiden hankkeiden toteuttajia toteuttamaan hankkeensa. Parhailtaan ollaan perustamassa investointiportaalia, jonka avulla pyritään parantamaan EU:n investointihankkeiden etenemisen läpinäkyvyyttä ja asettamaan tiedot mahdollisten investoijien saatavilla. ESIR kokoaa yhteen hankkeiden toteuttajia ja investoijia ja takaa suuremman tuen rahoitusriskeille. Koska suurin osa infrastruktuurihankkeista on taloudellisesti kannattavia, ESIR voi olla keskeinen tekijä tarvittavien investointien kokoamisessa yhdessä muiden investointi- ja liikepankkien kanssa. ESIR:in rahoituksen saatavuuden kannalta olennaisen tärkeää on hankkeen nopea valmistelu. Yhteistä etua koskevien hankkeiden määrittelyyn osallistuneilla alueellisilla ryhmillä on tässä suhteessa tärkeä rooli.

EIP:n ja komission nykyisiä neuvontapalveluja hyödyntävä Euroopan investointineuvontakeskus (EIAH) tarjoaa neuvontaa investointihankkeiden määrittelyä, valmistelua ja kehittämistä varten sekä toimii keskitettynä hankerahoitusta koskevaa teknistä neuvontaa (myös oikeudellisissa kysymyksissä) tarjoavana yhteyspisteenä EU:ssa. Se antaa muun muassa tukea hankerakenteiden suunnittelussa tarvittavan teknisen avun hyödyntämiseen, innovatiivisten rahoitusvälineiden käyttöön sekä julkisen ja yksityisen

sektorin kumppanuuksien hyödyntämiseen. Neuvontakeskus ei keskity ainoastaan ESIR:iin, vaan neuvoo myös muiden infrastruktuurihankkeille jo saatavilla olevien rahoitusmahdollisuuksien käytössä, mukaan lukien Verkkojen Eurooppa -väline ja Euroopan rakenne- ja investointirahastot.

On yhtä tärkeää korostaa yksityisten investoijien osallistumista joko ESIR:in kautta tai muiden markkinaperusteisten välineiden kuten eurooppalaisen pitkäaikaissijoitusrahaston kautta, joka voi kanavoida yksityistä rahoitusta energiainfrastruktuurin kaltaisille pitkäaikaisille investoinneille.

TEN-E-politiikka tuottaa ensimmäisiä tuloksia, mutta lisätoimia tarvitaan edelleen. Jotta yhteenliitännätavoite voitaisiin saavuttaa nopeammin, komissio aikoo tehostaa TEN-E-asetuksella perustettujen alueellisten ryhmien työtä, seurata tiiviisti kunkin yhteistä etua koskevan hankkeen edistymistä sekä ehdottaa tarvittaessa korjaavia ja kohdennettuja varhaisia toimia, varsinkin niissä jäsenvaltioissa, jotka ovat kaikkein kauimpana 10 prosentin tavoitteesta. Komissio lisää myös kriittisille hankkeille antamaansa tukea kohdennetuilla toimenpiteillä. Komissio arvioi hanke hankkeelta mahdolliset esteet ja riskit, jotka voivat viivästyttää rakentamista, ja toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä, kuten:

- kokoaa yhteen hankkeen toteuttajat ratkaisujen löytämiseksi teknisiin ja aluesuunnitteluun, suunnitteluun ja toteutukseen liittyviin ongelmiin ja helpottaa yhteydenpitoa EIP:n ja muiden pankkien kanssa;
- tarjoaa teknistä apua, jotta hanke voidaan muotoilla paremmin ja siitä voidaan tehdä luottokelpoisempi;
- tekee yhteistyötä energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston ja kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa parhaiden kannustimien löytämiseksi;
- varmistaa TEN-E-asetuksen noudattamisen ja käynnistää asianmukaiset menettelyt, jos säännöksiä ei ole vielä pantu täytäntöön, esim. lupamenettelyjen osalta;
- helpottaa sopimuksen löytämistä jäsenvaltioiden välillä poliittisten ongelmien ratkaisemiseksi.

6. Alueellista yhteistyötä on lujitettava

Kriittiset yhteistä etua koskevat hankkeet ja varsinkin yhteenliitännät ovat pääasiassa suuren mittakaavan hankkeita, jotka ovat luonnostaan monimutkaisia ja herkkiä viivästyksille. Hankkeiden toteuttajat ovat todenneet, että nopean toteutuksen suurimpia riskitekijöitä ovat lupamenettelyt ja yleinen hyväksyntä. Hankkeiden toteutuksen nopeuttaminen vaatii siis keskitettyjä toimia kaikilta asianosaisilta osapuolilta, mukaan lukien jäsenvaltiot, siirtoverkonhaltijat, hankkeiden toteuttajat, sääntelyviranomaiset ja suunnitteluviranomaiset.

Kaikki yhteistä etua koskevat hankkeet vaativat ajattelua, joka ylittää yksittäisen hankkeen tason. TEN-E-asetuksen mukaisten alueellisten ryhmien luoma tiivis alueellinen yhteistyö on hankkeiden toteutuksen kannalta keskeisessä asemassa.

Sähköalan neljä alueellista ryhmää (pohjoisten merialueiden offshore-verkko, Itämeren energiamaarkkinoiden yhteenliitännäsuunnitelma (BEMIP), Keski-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset yhteenliitännät sekä keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset yhteenliitännät) laativat yhteistä etua koskevista hankkeista alueelliset luettelot, joita käytetään pohjana EU:n laajuisen luettelon valmistelussa. Ryhmät seuraavat yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamista omalla alueellaan, raportoivat mahdollisista vaikeuksista ja voivat ehdottaa korjaavia toimia.

Alueellinen ryhmä ei kuitenkaan ole aina riittävä taso yhteistyölle. **Alueellista yhteistyötä on lujitettava edelleen** ja se on tuotava korkeammalle tasolle, jotta voidaan käsitellä laajempia poliittisia prioriteetteja, jotka ylittävät suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät hankekohtaiset näkökohdat. Nämä kysymykset liittyvät muun muassa tarpeeseen löytää innovatiivisia teknisiä ratkaisuja, lähentää verkon suunnittelu tuotannon suunnitteluun, käsitellä kiireellisesti toimitusvarmuuteen kohdistuvia riskejä yhteensovitettujen sääntely- ja infrastruktuuritoimenpiteiden avulla tai osallistua tiiviimmin kestävien ja hyväksyttävien vaihtoehtojen löytämiseen ympäristön kannalta herkillä alueilla.

Komissio katsoo, että TEN-E-asetuksen mukaisten alueellisten ryhmien työtä on tehostettava seuraavilla alueilla:

- ***Baltian alueella*** BEMIP:n puitteissa nykyisin harjoitettava tiiviimpi alueellinen yhteistyö kantaa hedelmää, ja alue on niin sähkön kuin kaasun suhteen hyvin yhteenliitetty vuoteen 2020 mennessä. Komissio tarkastelee parhaillaan uudelleen BEMIP:n rakenteita läheisessä yhteistyössä asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa, jotta toimintaa voidaan virtaviivaistaa ja se voidaan kohdentaa uudelleen jäljellä oleviin haasteisiin, joita ovat erityisesti Baltian maiden synkroninen yhteys Manner-Euroopan verkkoon, uusiutuvien energialähteiden liittäminen verkkoon ja energiatehokkuuden parantaminen. **Uudelleentarkasteluprosessin pitäisi huipentua suunniteltuun uuden yhteysymmärryspöytäkirjan allekirjoittamiseen Latvian puheenjohtajakaudella.**
- Toinen lokakuussa 2014 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä esiin nostettu alue on ***Iberian niemimaa***. Alueen yhteenliittämiseen liittyvää yhteistyötä on tehostettu hiljattain, kun Espanjan, Ranskan ja Portugalin siirtoverkonhaltijat allekirjoittivat tammikuussa 2015 yhteenliitännöjen kehittämistä koskevan yhteisen strategia-asiakirjan. Yhteisessä strategia-asiakirjassa luetellaan yhteiset tavoitteet ja esitetään joitain vaihtoehtoja hankkeita varten. Komissio on aktiivisesti helpottanut tätä yhteistyötä ja aikoo **perustaa uuden korkean tason työryhmän, joka antaa yhteistyölle konkreettisen muodon.** Komissio on käynnistänyt tämän työn tueksi tutkimuksen hyödyistä, kustannuksista ja teknisistä mahdollisuuksista, jotka liittyvät Iberian niemimaan tiiviimpään yhteenliittämiseen muun EU:n kanssa. Maaliskuussa 2015 järjestetään näiden kolmen maan valtioiden ja hallitusten päämiesten huippukokous.

Komissio on vakuuttunut siitä, että huippukokous antaa uutta pontta tälle prosessille, ja se tukee asianmukaisesti kaikkia uusia sitoumuksia.

- ***Pohjoisia merialueita*** ympäröivät maat on tällä hetkellä liitetty toisiinsa riittämättömästi, jotta olemassa olevaa ja suunniteltua maalla ja merellä sijaitsevaa tuotantokapasiteettia voitaisiin hyödyntää optimaalisesti. Pohjoiset merialueet tarjoavat ainutlaatuisen mahdollisuuden tuottaa huomattavan määrän vähähiilistä, kotoperäistä energiaa lähellä joitain Euroopan energiaintensiivisimpiä alueita. Sen sähköntuotantopotentiaali voi olla 4–12 prosenttia EU:n sähkönkulutuksesta vuoteen 2030 mennessä. Tällä alueella tavoitteena on yhteenliittäntöjen parantaminen, jotta markkinoiden yhdentämistä ja kaupankäyntiä voidaan helpottaa ja verkkoon voidaan liittää suuria määriä merellä tuotettua uusiutuvaa energiaa, erityisesti tuulienergiaa. Alue tarjoaa myös suuret mahdollisuudet innovatiivisten teknologioiden kehittämiseen, kuten hiilidioksidin talteenotto ja varastointi, energian varastointi tai sähkö-kaasu-muuntaminen. Komissio **tukee aktiivisesti alueellisen ryhmän toimintaa ja edistää jatkossakin sen työtä ja toimintasuunnitelman laatimista.**
- Komissio on aloittanut infrastruktuurin kehittämisen prioriteetteja koskevan tiiviimmän yhteistyön ***Keski- ja Kaakkois-Euroopassa***. Sähkömarkkinoiden yhteenliittäntöjä on parannettava ja uudenaikaistettava tällä alueella, myös merkittävien uusiutuvan energian lähteiden hyödyntämisen mahdollistamiseksi. Tämä on sitäkin tärkeämpää nyt, kun alue on kaasun osalta joutunut vaikeaan tilanteeseen South Stream -hankkeen hylkäämisen myötä. Tästä syystä **tammikuussa 2015 perustettiin korkean tason työryhmä**, jonka ensimmäinen kokous järjestettiin Sofiassa 9. helmikuuta 2015.

Komissio tekee tiiviistä yhteistyötä kaikkien näihin parannetun alueellisen yhteistyön muotoihin osallistuvien jäsenvaltioiden kanssa sellaisen aluekohtaisen strategian laatimiseksi, jossa käsitellään polttavimpia kysymyksiä ja toteutettavia toimia. Neljä aluetta laativat kukin **toimintasuunnitelman**, jonka toteuttamiselle määritellään konkreettiset välitavoitteet. Näihin sisältyvät yhteenliittäntöjä koskevat konkreettiset ehdotukset, joiden avulla EU:n tasolla sovittu 10 prosentin tavoite voidaan saavuttaa. Erityistapauksissa, joissa 10 prosentin tavoitteen saavuttaminen on vaikeampaa kuin muualla, komissio on tietoinen esitetyistä lukuisista ehdotuksista (esim. Baltian maissa LitPol Link -yhdysjohdon uusi vaihe ja Iberian niemimaan ja Ranskan välillä yhteydet Navarra-Bordeaux, Sabiñanigo-Marsillon ja Monzón-Cazari). Komissio antaa näissä tapauksissa asianosaisille osapuolille apua ja neuvoja, jotta niiden toimintasuunnitelmiin voitaisiin sisällyttää uusia hankkeita.

Komissio seuraa tiiviisti toimintasuunnitelmien toteuttamista. Komissio edistää eri alueellisten ryhmien työskentelytapojen yhdenmukaistamista siinä määrin kuin mahdollista.

Komissio tekee myös tiivistä yhteistyötä sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston (Sähkö-ENTSO) kanssa sen varmistamiseksi, että kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman, joka on ainoa yhteistä etua koskevien hankkeiden valinnassa käytettävä väline, kattavuutta laajennetaan ja siinä määritellään selkeästi 10 prosentin

yhteenliittämätavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat hankkeet sekä ehdotetaan konkreettisia toimia, mukaan lukien mahdollisuus täydentää kymmenvuotissuunnitelmaa tarvittaessa.

Komissio raportoi Eurooppa-neuvostolle vuosittain yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamisesta ja edistymisestä 10 prosentin tavoitteen saavuttamisessa. Tämä on tärkeä osa energiaunionin strategiakehykseen sisältyvää kattavaa vuotuista tilanearviointia. Komissio varmistaa, että alueellisten ryhmien työssä voidaan hyödyntää asianmukaisia synergioita ESIR:n kanssa, kunhan se perustetaan. Komissio ohjaa myös alueellisten ryhmien keskustelua polttavista kysymyksistä, kuten verkkojen uudenaikaistamisesta.

Lisäksi komissio kutsuu vuoden 2015 lopussa koolle ensimmäisen **energiainfrastruktuurifoorumin** keskustelemaan kysymyksistä, jotka ovat yhteisiä kaikille Euroopan alueille ja, tapauksen mukaan, naapurimaille, sekä löytämään ratkaisuja ongelmiin.

7. Näkymät vuoteen 2030

Komissio ehdotti maaliskuussa 2014 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston pyynnöstä toukokuussa 2014, että sähköverkkojen nykyinen 10 prosentin yhteenliittämistavoite nostetaan 15 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä ottaen huomioon kustannusnäkökohdat ja keskinäisen kaupan mahdollisuudet asiaankuuluvilla alueilla. Lokakuussa 2014 kokoontunut Eurooppa-neuvosto pyysi komissiota raportoimaan ”*säännöllisesti Eurooppa-neuvostolle [tavoitteesta] saavuttaa 15 prosentin tavoite vuoteen 2030 mennessä*”. Tavoite on tarkoitus saavuttaa pääasiassa toteuttamalla yhteistä etua koskevia hankkeita.

EU:n energiapoliittiset tavoitteet ja vuosille 2020 ja 2030 asetetut energia- ja ilmastotavoitteet eivät ole saavutettavissa ilman täysin yhteenliitettyä eurooppalaista sähköverkkoa, johon sisältyy enemmän rajayhdysjohtoja, varastointimahdollisuuksia ja älykkäitä verkkoja kysynnän ohjaamiseksi ja varman energiansaannin turvaamiseksi järjestelmässä, jossa uusiutuvien energialähteiden osuus on nykyistä suurempi. Tässä suhteessa keskeisessä asemassa on myös yleiseurooppalaisten sähkönsiirron valtaväylien rakentaminen. Komissio ilmoitti tammikuussa 2014 aikovansa seurata älykkäiden verkkojen käyttöönottoa ja yhteenliittämistä jäsenvaltioiden välillä kiinnittäen erityistä huomiota niihin jäsenvaltioihin, jotka ovat kauimpana sovitusta tavoitteesta eli 10 prosentista niiden asennetusta sähköntuotantokapasiteetista.

Sähkön sisämarkkinoiden loppuun saattaminen, etenkin sähkösaarekkeiden eristyneisyyden lopettaminen, varmat sähköntoimitukset kaikille kuluttajille ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon osuuden kasvattaminen edellyttävät 10 prosenttia suurempaa yhteenliittämiskapasiteettia, ja EU:n ja jäsenvaltioiden toimien ohjenuorana on oltava kaikkien jäsenvaltioiden tarve saavuttaa vähintään 15 prosentin taso vuoteen 2030 mennessä. Samaan aikaan maantieteelliseen sijaintiin ja energiavalikoiman ja toimituslähteiden rakenteeseen liittyvät erot jäsenvaltioiden välillä vaativat tapauskohtaista lähestymistapaa, joka perustuu pullonkaulojen perinpohjaiseen arviointiin ja jossa otetaan huomioon kustannukset. Alueelliset yhteistyörakenteet ovat arvokas foorumi tulevia toimia koskeville keskusteluille ja

päätöksille. Komissio käyttää näitä lujitetun alueellisen yhteistyön muotoja myös 15 prosentin tavoitteen saavuttamiseksi.

8. Päätelmät

Euroopan unionin on nostettava sähköverkkojen yhteenliitântäasteensa 10 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä osana kehitystä kohti joustavaa energiaunionia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa ilmastopolitiikkaa. On selvää, että Euroopan on lisättävä voimakkaasti toimiaan, joilla se pyrkii vastaamaan energia- ja ilmastopoliittisiin haasteisiin.

Äskettäin luotu sääntely- ja rahoituskehys alkaa tuottaa ensimmäisiä tuloksia. Nyt tarvitaan jäsenvaltioiden ja kaikkien muiden toimijoiden poliittista päättäväisyyttä, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa. Tämä merkitsee TEN-E-asetuksella perustettujen alueellisten ryhmien toiminnan tehostamista, samalla kun komissio kehittää uusia aloitteita alueellisen yhteistyön syventämiseksi.

Eurooppa-neuvosto päätti, että kehitetään luotettava ja avoin hallintojärjestelmä, jonka avulla voidaan varmistaa, että EU saavuttaa energiapoliittiset tavoitteensa, lisäämättä tarpeettomasti hallinnollista taakkaa. Tähän sisältyy nykyisten raportointivaatimusten selkeyttäminen.

Komissio antaa kertomuksen jäsenvaltioiden raporttien pohjalta. Tässä kertomuksessa, joka on tärkeä osa energiaunionin strategiakehykseen sisältyvää kattavaa vuotuista tilannearviointia, esitetään laaja tilannekatsaus kaikista yhteistä etua koskevista hankkeista. Siinä annetaan myös suosituksia hankkeiden nopeuttamisesta ja yhteistä etua koskevien hankkeiden luettelon joustavuuden lisäämisestä, jos 10 prosentin yhteenliitântäkapasiteettia ei saavuteta vuodelle 2020 asetettuun määräaikaan mennessä. Komissio ehdottaa tarvittaessa lisätoimia tavoitteen saavuttamiseksi.

Kuten Itämeren aluetta ja Iberian niemimaata koskeva myönteinen poliittinen sitoutuminen osoittaa, korkeimman tason tuki on olennaisen tärkeää, jotta näissä suurissa hankkeissa voidaan edetä.